

**การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**
**Learning management to enhance students' life skills in educational
institutions, offices Samut Prakan Primary Educational Service Area Office2**

อาทิตมณี แยมเกษร¹

นักรบ หมั่นแสน²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 71 โรงเรียนได้มาโดยการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน ได้ตัวอย่างโรงเรียน 60 โรงเรียน เลือกโรงเรียนที่ทำการวิจัยโดยการสุ่ม สุ่มแบบช่วงชั้น(Stratified random sampling)และเลือกผู้ตอบแบบสอบถามแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 1 คนและหัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา

สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ผลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง($r = 0.717$)

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า นักเรียนขาดการวางแผนการทำงาน นักเรียนใช้กระบวนการในการทำงานที่ไม่หลากหลาย นักเรียนขาดทักษะในการทำงาน นักเรียนมีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน นักเรียนมองภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ได้ สถานการณ์โรคระบาดทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างจำกัด นักเรียนขาดอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล นักเรียนห่วยเล่นมากกว่าทำงาน นักเรียนมีระดับสติปัญญาค่อนข้างแตกต่างกัน ตารางสอนไม่ตรงกันหรือตรงกันแต่ครูคิดงานอื่น ๆ ข้อเสนอแนะที่ได้คือส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน เกมศึกษา ใช้ทฤษฎีระบบเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการดำเนินการโดยบูรณาการในทุกรายวิชา

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร สรุปได้ ดังนี้ โรงเรียนมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กเสนอแนะว่าผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

คำสำคัญ:การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561 โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถทักษะและคุณลักษณะ ซึ่งทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านความสามารถและทักษะที่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา และเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างรอบด้านเป็นภูมิคุ้มกันพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลกนอกเหนือจากคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วนั้น การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจึงเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในหลักสูตรฯ ได้กำหนดสมรรถนะได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557.น. คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำ “การพัฒนาทักษะชีวิต” บรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุสมรรถนะผู้เรียนข้อ 4 ว่า “ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิต” และเพื่อเป็นการนำสู่การปฏิบัติการเรียนสอนอย่างเป็นรูปธรรม ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิตครอบคลุม 4 ด้าน คือ (1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเอง และผู้อื่น (2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนา และการประเมินเสริมสร้างทักษะชีวิตและพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับมือกับปัญหาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังทัศนะของศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า “...โลกสมัยใหม่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เด็กต้องมีชีวิตอีก 50-60-70 ปี โลกมันจะ เปลี่ยนไป อย่างนี้ก็ไม่ถึงเลยว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร เขาต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง หากเขาไม่ทำอย่างนั้น เขาจะถูกเปลี่ยนแปลง ชีวิตเขาจะยากลำบากมาก เพราะเขาจะเป็นผู้ถูกกระทำ...” (วิจารณ์ พานิช, 2556 น. 15) “...การเรียนสมัยใหม่ มีเป้าหมายที่เด็ก ได้ทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง... เพื่อให้เขาไปมีชีวิต อยู่ในโลก ที่ต่อไปจะเปลี่ยนไปอย่างไรไม่รู้...นี่คือ โลกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอนต่อไปข้างหน้า เราก็เดาไม่ออก แต่ลูกศิษย์เราจะต้องไปมีชีวิตเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน เพราะฉะนั้นเขาต้องมีทักษะที่ซับซ้อน ชุดหนึ่ง...เราต้องช่วยลูกศิษย์เราให้ได้สิ่งเหล่านี้...” (วิจารณ์ พานิช, 2556 น. 12-13) จึงกล่าวได้ว่าทักษะชีวิตเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งที่ควรพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นเป้าหมายประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพคน ทักษะชีวิต เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่ช่วยให้สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ ทักษะชีวิตจะเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ และการมีแบบอย่างที่ดี และเกิดจากการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน ผ่านกิจกรรม ได้ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาทักษะชีวิตจึงเกิดจากการพัฒนาความรู้ความสามารถภายในตัวของผู้เรียนเองและต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาและครูจึงมีความจำเป็นสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กโดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีความเข้มแข็ง และเผชิญปัญหาคิดรับต่อการก้าวหน้าทางสังคมที่พัฒนาอย่างรวดเร็วได้อย่างรู้เท่าทัน

ปัจจุบันสังคมมีความเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วในการสื่อสาร การดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง จำเป็นต้อง ตั้งรับการมีวิถีชีวิตในยุคใหม่อย่างมีทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตในสังคมประกอบกับการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการเผชิญกับสิ่งยั่วยุต่างๆ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ก่อให้เกิดปัญหา ทางด้านการปรับตัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ความเครียด ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกม และพฤติกรรมทางเพศ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หรือจนนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตาย การดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญเพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขรับมือกับปัญหาต่างๆได้

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและเพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด และการบริหารจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนต่าง ๆ ที่สนใจในการศึกษาด้านทักษะชีวิตของนักเรียนสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนนโยบายการดำเนินการพัฒนาทักษะนักเรียนต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ และทักษะชีวิตเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนและโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 71 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้มาจากการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซี และมอร์แกน ได้ตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 60 โรงเรียน และได้บุคลากรในสถานศึกษาจำนวน 480 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิตไว้ 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. ด้านการวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

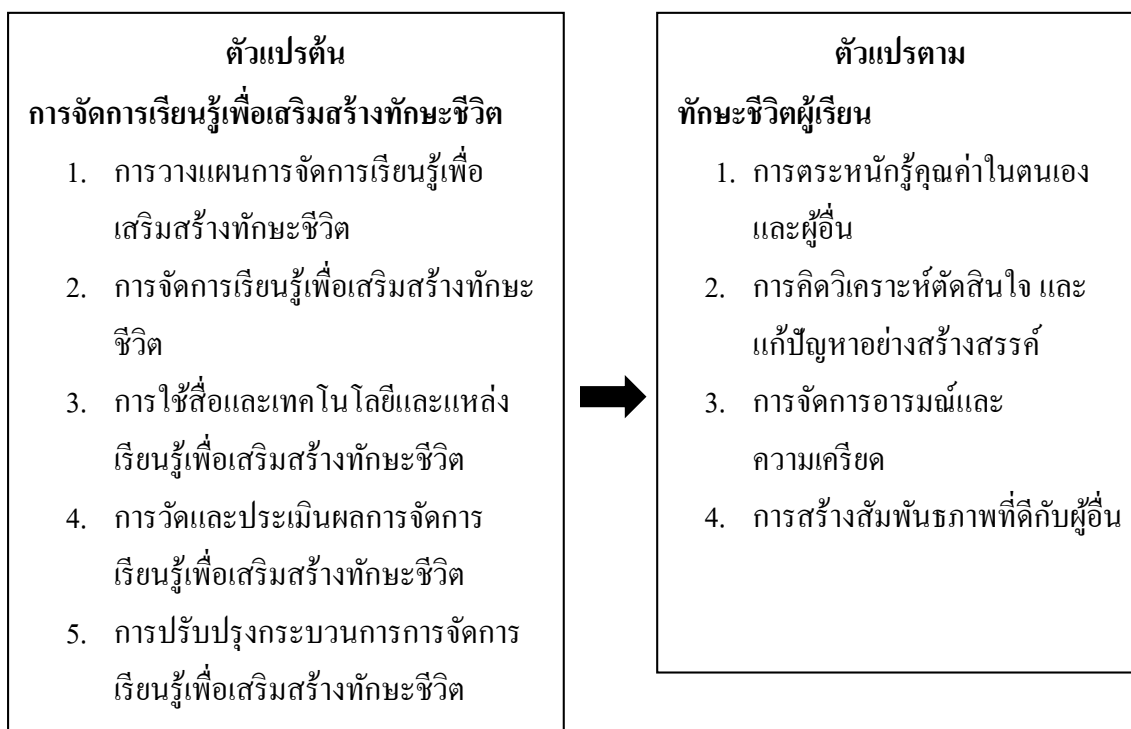
ระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าทักษะชีวิตเป็นทักษะเฉพาะตน ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา กรอบแนวคิด เรื่องทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554น.1) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิต ไว้ 4 ด้าน

ในการวิจัยผู้วิจัยได้เขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยตามที่ได้ทำการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ตอนที่ 2 ประเด็นการให้สัมภาษณ์

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งจะนำข้อมูลส่วนบุคคล มาแจกแจงในรูปของความถี่คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) นำระดับการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเป็น

แบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยวค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ หญิง มีจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 มากกว่า 20 ปีขึ้นไปมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ตำแหน่งงาน หัวหน้าสายชั้น ป.4 และหัวหน้าสายชั้น ป.1 มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41

ผลการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง($r = 0.717$)

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า นักเรียนขาดการวางแผนการทำงาน นักเรียนใช้กระบวนการในการทำงานที่ไม่หลากหลาย นักเรียนขาดทักษะในการทำงาน นักเรียนมีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน นักเรียนมองภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ได้ สถานการณ์โรคระบาดทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างจำกัด นักเรียนขาดอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาพบว่าผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหาร

ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารต้องจริงจังและเข้มแข็งในการปฏิบัติ ผู้บริหารออกคำสั่งเพื่อให้ครูทุกคนเข้าร่วมหัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

อภิปรายผล

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุติพร ดัดงาม (2554) ที่ได้ศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2554 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าความสามารถในการใช้ชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554 มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง

ผลการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.717$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รณภพร กตฉนังสกร (2557, น. 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี และผลการประเมินของผู้ปกครองต่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนพบว่ามีผลการพัฒนาอยู่ในระดับดี

การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โรงเรียนขนาดเล็กเสนอแนะแนวคิด ว่า ผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในหัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

โรงเรียนขนาดกลางเสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องจริงจังและเข้มแข็งในการปฏิบัติ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอครูและบุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนขนาดใหญ่เสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับครู โดยใช้ PLC หรือการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาช่วย หัวหน้าระดับชั้นลงมือทำ เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนผ่านแบบประเมินปฐมภูมิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความจริงของนักเรียน เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างทัน่วงที่
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น เนื่องจากระดับคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของนักเรียนอยู่ในระดับที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร,คุรุสภา
- ชลีพร ดัดงาม. (2554). การศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปี การศึกษา 2554.
- รมณภัทร กตตน์วงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์พานิช. (2555). วิถีสู่การเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กระทรวงศึกษาธิการ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิไรท์ ทู เพลย์. (2560). รหัสครูศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิต การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแห่งศตวรรษที่ 21. (ออนไลน์), สืบค้น 11 ตุลาคม 2561, จาก<http://lifeskills.obec.go.th/wp-content/uploads/2017/05/>